

Ročník 1995

SBÍRKA ZÁKONŮ ČESKÉ REPUBLIKY

Částka 15

Rozeslána dne 5. května 1995

Cena Kč 7,50

O B S A H:

72. Nález Ústavního soudu České republiky ze dne 28. března 1995 ve věci návrhu na zrušení § 46 zákona o rodině č. 94/1963 Sb., § 19 odst. 1 písm. a) č. 1 zákona České národní rady č. 114/1988 Sb., o působnosti orgánů České socialistické republiky v sociálním zabezpečení, a § 15 vyhlášky Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky č. 182/1991 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení a zákon České národní rady o působnosti orgánů České republiky v sociálním zabezpečení
73. Nařízení vlády, kterým se stanoví zvláštní jednorázová peněžní náležitost pro příslušníky Policie České republiky
74. Nařízení vlády, kterým se stanoví sazba cla pro dovoz bramborového škrobu a vína
-

72

N Á L E Z

Ústavního soudu České republiky

Jménem České republiky

Ústavní soud České republiky rozhodl dne 28. března 1995 v plénu ve věci návrhu podaného spolu s ústavní stížností Z. N. bytem B., H. 81, zastoupeným advokátem JUDr. V. M. se sídlem v B., na zrušení § 46 zákona o rodině č. 94/1963 Sb., § 19 odst. 1 písm. a) č. 1 zákona České národní rady č. 114/1988 Sb., o působnosti orgánů České socialistické republiky v sociálním zabezpečení, a § 15 vyhlášky Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky č. 182/1991 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení a zákon České národní rady o působnosti orgánů České republiky v sociálním zabezpečení, za účasti Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky

takto:

Dnem 1. října 1995 se zrušují

- 1. ustanovení § 46 zákona o rodině č. 94/1963 Sb., v platném znění,**
- 2. ustanovení § 19 odst. 1 písm. a) č. 1 zákona České národní rady č. 114/1988 Sb., o působnosti orgánů České socialistické republiky v sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů,**
- 3. ustanovení § 15 vyhlášky Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky č. 182/1991 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení a zákon České národní rady o působnosti orgánů České republiky v sociálním zabezpečení, v platném znění.**

O d ů v o d n ě n í :

Stěžovatel Zdeněk Novotný podal dne 16. 2. 1994 Ústavnímu soudu České republiky ústavní stížnost proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 29. 11. 1993, jímž bylo zamítnuto jeho odvolání do rozsudku Městského soudu v Brně ze dne 2. 8. 1993, a spolu s tím podal i návrh na zrušení výše uvedených ustanovení právních předpisů v citovaném rozsahu. Na základě toho bylo řízení o ústavní stížnosti senátem přerušeno a návrh na zrušení ustanovení obou zákonů a prováděcího předpisu byl postoupen k rozhodnutí plénu Ústavního soudu podle § 78 odst. 1 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu.

K odůvodnění návrhu stěžovatel uvedl, že rozhodnutím o předběžném opatření, které vydal Úřad městské části Brno – Černovice v roce 1991, bylo rozhodnuto o umístění jeho syna do ústavní péče. Stěžovatel se proti předběžnému opatření odvolal, odvolací orgán – Úřad města Brna, odbor sociálních věcí, odvolání nevyhověl. Také trestní soud, který v souvislosti s těmito rozhodnutími rozhodoval v roce 1993 o porušení povinnosti otce platit ošetrovné po dobu pobytu syna v ústavní péči, nebral zřetel na námitky stěžovatele, že rozhodnutími byla porušena práva stěžovatele i jeho dítěte, jelikož Listina základních práv a svobod ve svém článku 32 odst. 4 stanoví, že práva rodičů mohou být omezena a děti od rodičů odloučeny proti jejich vůli jen rozhodnutím soudu na základě zákona. Obdobné ustanovení obsahuje i čl. 9 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte. Citovaná ustanovení měla podle stěžovatele v době rozhodování ve smyslu ustanovení § 2 tehdy platného ústavního zákona č. 23/1991 Sb. přednost před zákonem, tedy i před ustanovením § 46 zákona o rodině č. 94/1963 Sb. a § 19 odst. 1 písm. a) č. 1 zákona ČNR č. 114/1988 Sb. a § 15 vyhlášky Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky č. 182/1991 Sb. Státy, které jsou smluvními stranami citované Úmluvy, mají totiž zajistit, aby dítě nemohlo být odděleno od svých rodičů proti jejich vůli, ledaže příslušné úřady, na základě soudního rozhodnutí a v souladu s platným právem a v příslušném řízení, určí, že takové oddělení je v zájmu dítěte.

Ústavní soud z odůvodnění trestního rozsudku Městského soudu v Brně ve věci sp. zn. 4 T 113/93 zjistil, že i když tak Městský soud v Brně nečinil s výslovným odkazem na ustanovení § 46 zákona č. 94/1963 Sb., řídil se obecný soud ve svých právních úvahách, zejména pokud jde o výrok o vině stěžovatele, obsahem tohoto zákona. Z této skutečnosti pak Ústavní soud dovodil, že návrh na zrušení části zákona č. 94/1963 Sb., v platném znění, jakož i dalších částí zákona České národní rady č. 114/1988 Sb. a vyhlášky Ministerstva práce a sociálních věcí č. 182/1991 Sb., jsou v úzké souvislosti s okolnostmi, vyplývajícími ze stěžovatelovy ústavní stížnosti, a že jsou tedy tak splněny formální podmínky pro projednání návrhu na zrušení zákona (§ 74 zákona č. 182/1993 Sb.).

Návrh byl dne 1. 11. 1994 zaslán účastníku řízení, tj. Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky, s žádostí o vyjádření ve smyslu § 69 zákona o Ústavním soudu. Toto vyjádření bylo zasláno Ústavnímu soudu přípisem č. j. 3866/94 ze dne 17. 11. 1994. V úvodu obsahuje přípis obecné konstatování k výkonu rodičovských práv a povinností, který podléhá společenské kontrole. Pokud jde o rozpor mezi napadenými ustanoveními uvedených právních předpisů a citovanými ustanoveními čl. 32 odst. 4 Listiny základních práv a svobod a čl. 9 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte, uvádí se v přípisu, že nebylo shledáno, že by napadené tři právní předpisy nebyly v souladu s Ústavou České republiky a s jinými právními předpisy, a že je nutné, aby byly i nadále součástí právního řádu. Z toho vyplynul návrh, aby Ústavní soud návrhu stěžovatele nevyhověl.

Ústavní soud se na základě předloženého návrhu musel v první řadě soustředit na porovnání obsahu napadených ustanovení, navržených ke zrušení, zejména § 46 zákona č. 94/1963 Sb. (protože z jeho právní úpravy se odvíjejí i ustanovení § 19 zákona č. 114/1988 Sb. a § 15 vyhlášky č. 182/1991 Sb.), s obsahem ustanovení čl. 32 odst. 4 Listiny základních práv a svobod. Omezení rodičovských práv a odloučení dětí od rodičů lze podle výslovného znění Listiny základních práv a svobod, která je součástí ústavního pořádku České republiky, v případě nesouhlasu rodičů provést jen rozhodnutím soudu (a na základě zákona). Text čl. 32 odst. 4 této Listiny o tom nepřipouští žádné pochybnosti: „Práva rodičů mohou být omezena a nezletilé děti mohou být od rodičů odloučeny proti jejich vůli jen rozhodnutím soudu na základě zákona.“ Obdobně ochranu dítěte specifikuje též Úmluva o právech dítěte, kterou je stát povinen vnitrostátně zajistit.

Jestliže tedy Listina základních práv a svobod v citovaném článku stanoví, že nezletilé děti mohou být odloučeny od rodičů proti jejich vůli jen rozhodnutím soudu na základě zákona, pak ustanovení zákona o rodině (§ 46 zákona č. 94/1963 Sb.), stejně jako ustanovení zákona o působnosti orgánů České socialistické republiky v sociálním zabezpečení (§ 19 zákona č. 114/1988 Sb.), že okresní národní výbor (nyní okresní úřad) je povinen učinit v naléhavých případech předběžně i takové opatření, o kterém má jinak právo rozhodnout pouze soud, jemuž to neprodleně oznámí, přičemž soud rozhodne dodatečně, musel Ústavní soud dospět k závěru, že uvedená ustanovení jsou v rozporu s ústavním zákonem ve smyslu § 70 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, a musel je zrušit.

Ústavní soud se ztotožnil s názorem, obsaženým ve vyjádření Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, v tom smyslu, že postrádá-li dítě výchovu ve vlastním rodinném prostředí, má právní nárok na to, aby mu stát svými orgány zajistil výchovu v prostředí nahrazujícím vlastní rodinu, tedy i ústavní výchovu, není-li možno poskytnout náhradní rodinnou péči (§ 46 zákona č. 94/1963 Sb.), takže je nejen právem těchto orgánů učinit potřebné opatření, jež vyžaduje zájem na ochraně práv nezletilého, ale je to i jejich právní povinností.

Ústavní soud však nemohl souhlasit s tvrzením, že rozsah oprávnění státních orgánů a jejich pravomoc, např. v § 46 zákona č. 94/1963 Sb., je v souladu s příslušnými normami mezinárodního práva, protože, jak výše uvedeno, dospěl k závěru, že toto konkrétní ustanovení je v rozporu s ústavním zákonem České republiky. Proto také nemohl souhlasit s dalším tvrzením, že soud může rozhodovat o okamžitém umístění dítěte do péče nahrazující výchovu rodičů až dodatečně, kdy příslušný správní orgán svým předběžným opatřením o takovém umístění rozhodl.

Výše uvedené důvody, které svědčí pro zrušení napadených ustanovení obou citovaných zákonů, platí ve stejném rozsahu i pro zrušení ustanovení prováděcího předpisu, tj. § 15 vyhlášky Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky č. 182/1991 Sb.

Ústavní soud, vědom si existence naléhavých případů, kdy je třeba v zájmu dítěte podniknout potřebné kroky neprodleně, odsunul účinnost nálezu na 1. říjen 1995, aby mohla být provedena potřebná organizační, případně legislativní opatření, aby ochrana zájmů dítěte byla prováděna v souladu s Listinou základních práv a svobod, která je součástí ústavního pořádku České republiky, jakož i s mezinárodní Úmluvou o právech dítěte, jíž je Česká republika vázána.

Předseda Ústavního soudu České republiky:

JUDr. Kessler v. r.

73**NAŘÍZENÍ VLÁDY**

ze dne 5. dubna 1995,

**kterým se stanoví zvláštní jednorázová peněžní náležitost
pro příslušníky Policie České republiky**

Vláda podle § 23 písm. i) zákona č. 143/1992 Sb., o platu a odměně za pracovní pohotovost v rozpočtových a v některých dalších organizacích a orgánech, ve znění zákona č. 40/1994 Sb., nařizuje:

§ 1

(1) Příslušníku Policie České republiky (dále jen „policista“), který se písemně zaváže v dohodě uzavřené s Policií České republiky¹⁾ konat službu ve vybraných specifických činnostech po dobu šesti let ode dne vzniku služebního poměru, náleží zvláštní jednorázová peněžní náležitost ve výši 15 000 Kč. Tato náležitost se vyplácí do jednoho měsíce po vzniku služebního poměru. Vybrané specifické činnosti jsou uvedeny v příloze k tomuto nařízení.

(2) Policista, jehož služební poměr skončil před splněním závazku podle odstavce 1, je povinen vrátit poměrnou část poskytnuté částky; to neplatí, skončí-li jeho služební poměr

- a) propuštěním v důsledku snížení početních stavů policie schváleného vládou České republiky,
- b) propuštěním ze zdravotních důvodů,
- c) úmrtím.

§ 2

Toto nařízení nabývá účinnosti dnem vyhlášení.

Předseda vlády:

Doc. Ing. **Klaus** CSc. v. r.

Ministr vnitra:

Ruml v. r.

¹⁾ § 2 zákona ČNR č. 186/1992 Sb., o služebním poměru příslušníků Policie České republiky.

Příloha k nařízení vlády č. 73/1995 Sb.

**Vybrané specifické činnosti¹⁾ pro účely poskytování zvláštní
jednorázové peněžní náležitosti policistům**

POLICEJNÍ INSPEKTOR

- 6.01. Hlídková činnost pořádkové a dopravní železniční služby s případným využitím služebního psa.
- 6.02. Výkon dopravní služby s případným využitím diagnostické, měřicí a spojovací techniky.
- 7.01. Obchůzková a dozorčí činnost pořádkové a dopravní služby. Vedení směn hlídkové služby.
- 7.02. Šetření a správní řízení v oblasti dopravních přestupků, nehod a havárií. Ověřování technické způsobilosti vozidel v provozu na pozemních komunikacích.
- 7.03. Odhalování trestných činů, provádění úkonů před zahájením trestního řízení, provádění úkonů na pokyn vyšetřovatele.
- 7.04. Výkon základních činností na úseku kriminální policie.
- 7.06. Výkon činností v zásahové jednotce.
- 7.08. Samostatné zajišťování činnosti na úseku služební kynologie na základním stupni řízení včetně výjezdu na místo trestného činu nebo zajišťování ochrany státních hranic, zastupitelských úřadů, diplomatických misí a objektů zvláštního významu.
- 7.11. Zabezpečování komplexního informačního servisu, provádění zvláštní ochrany chráněných osob v bydlišti, na pracovišti nebo v místě pobytu včetně poskytování speciálních služeb bezpečnostního charakteru a zprostředkování styků veřejnosti s chráněnými osobami, zabezpečování vnitřní ochrany objektů se zaměřením na pracoviště a na místa pobytu chráněných osob, obsluha detekčních zařízení při vstupu do objektu a branně technická kontrola doručených zásilek (pracovník ochranné služby).
- 7.12. Provádění ochrany specializovaného pracoviště na letišti a výkon speciálních prací bezpečnostního charakteru (pracovník ochrany letišť).
- 8.01. Řízení a koordinace pořádkové, dopravní a správní služby u základních a speciálních útvarů policie nebo výkon komplexních činností na úsecích pořádkové, dopravní a správní služby u útvarů správ policie.
- 8.04. Samostatné zajišťování činnosti na úseku speciálních pachových prací při vyhledávání drog, omamných prostředků, vyhledávání výbušnin a nastražených výbušných systémů a při pachové identifikaci osob a věcí včetně výjezdu na místo trestného činu.
- 8.05. Samostatný výkon operativně pátrací činnosti služby kriminální policie spojený s náročnou aplikací právních norem a součinnostních vztahů nad rámec bezpečnostního charakteru na základním stupni řízení (kriminálnísta).

POLICEJNÍ RADA

- 8.01. Řízení, kontrola, metodické řízení a koordinace činnosti základního stupně řízení na úseku pátrání po osobách a věcech (kriminálnísta-pracovník odboru pátrací služby).
- 9.04. Specializovaný výkon operativně pátrací činnosti služby kriminální policie na středním stupni řízení spojený s koordinací a metodickým řízením činnosti služby kriminální policie základního stupně řízení a služby policie pro odhalování korupce a závažné hospodářské trestné činnosti.
- 9.06. Vykonávání vysoce specializovaných prací na úseku boje proti terorismu, odhalování trestné činnosti páchané ve spojení s cizinou a trestné činnosti v oblasti výroby, držení a rozšiřování drog, falšování a pozměňování peněz, známek, cenných papírů a podobně.
- 9.07. Zajišťování vysoce specializovaných prací na úseku nasazování a odhalování zpravodajské nebo protizpravodajské techniky včetně získávání informací, odhalování zpravodajské, protizpravodajské, operativní techniky a nástrahové a zabezpečovací techniky a dokumentování trestné činnosti.
- 9.09. Provádění specializovaných pátracích informačních a zpravodajských činností a operací.

¹⁾ Oddíl A části II – Policie přílohy č. 1 k nařízení vlády č. 79/1994 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ozbrojených sil, bezpečnostních sborů a služeb, orgánů celní správy, příslušníků Sboru požární ochrany a zaměstnanců některých dalších organizací (služební platový řád).

-
- 9.10. Stanovení způsobu a provádění zákroků proti teroristům, únoscům osob a dopravních prostředků, nebezpečným pachatelům organizované trestné činnosti a pachatelům zvláště závažných trestných činů včetně jejich výkonu.
- 10.07. Provádění speciálních zákroků proti zvláště nebezpečným teroristům, únoscům osob a dopravních prostředků a pachatelům organizované trestné činnosti a pachatelům zvláště závažných trestných činů (specialista zásahové jednotky rychlého nasazení a speciálního odboru na letištích).

74

NAŘÍZENÍ VLÁDY

ze dne 26. dubna 1995,

kterým se stanoví sazba cla pro dovoz bramborového škrobu a vína

Vláda nařizuje podle § 56 odst. 2 a § 57 odst. 1 písm. g) zákona České národní rady č. 13/1993 Sb., celní zákon:

§ 1

- a) U podpoložky 1108 13 00 – bramborový škrob se uplatňuje sazba dovozního cla 0 % pro celní kvótu 4 000 tun.
- b) U položky 2204 10 – šumivá vína se uplatňuje sazba dovozního cla 25 % pro celní kvótu 3 800 hektolitrů.
- c) U položky 2204 21 – vína v nádobách do 2 litrů se uplatňuje sazba dovozního cla 25 % pro celní kvótu 40 000 hektolitrů.
- d) U položky 2204 29 – vína volně ložená, v nádobách nad 2 litry se uplatňuje sazba dovozního cla 25 % pro celní kvótu 150 000 hektolitrů.

§ 2

Po dobu platnosti tohoto nařízení se pro položky vymezené v § 1 a za podmínek zde vymezených nepoužijí celní sazby stanovené v nařízení vlády č. 265/1994 Sb., celní sazebník. U podpoložky vymezené v § 1 písm. a) a za podmínek zde vymezených se celní sazby stanovené v celním sazebníku nepoužijí do 31. července 1995.

§ 3

Ustanovení § 1 písm. a) se nepoužije po 31. červenci 1995.

§ 4

(1) Toto nařízení nabývá účinnosti dnem vyhlášení.

(2) Toto nařízení pozbývá platnosti dnem 31. srpna 1995.

Předseda vlády:

Doc. Ing. **Klaus** CSc. v. r.

Místopředseda vlády
a ministr financí:

Ing. **Kočárník** CSc. v. r.

Místopředseda vlády
a ministr zemědělství:

Ing. **Lux** v. r.

Vydává a tiskne: Ministerstvo vnitra, odbor vydavatelství a tisku, Bartůňkova 4, pošt. schr. 10, 149 00 Praha 415, telefon (02) 792 70 11, fax (02) 795 26 03 - **Redakce:** Nad stolou 3, pošt. schr. 21/SB, 170 34 Praha 7 - Holešovice, telefon: (02) 37 69 71 a 37 88 77, fax (02) 37 88 77 - **Administrace:** písemné objednávky předplatného, změny adres a počtu odebíraných výtisků - SEVT, a. s., Pod plynojemem 93, 180 00 Praha 8, telefon (02) 663 100 71 l. 154-159, fax (02) 683 19 86. Objednávky do zahraničí (mimo Slovenské republiky) vyřizuje ARTIA-PEGAS PRESS, s. r. o., Národní 25, 111 21 Praha 1, telefon (02) 26 20 81, fax (02) 242 278 72. Objednávky v Slovenskej republike prijíma a titul distribuuje Magnet Press Slovakia, s. r. o., Grösslingova 62, 811 09 Bratislava, telefón (07) 32 30 56, kl. 54, tel./fax (07) 36 13 90 - **Roční předplatné** se stanovuje za dodávku kompletního ročníku včetně rejstříku a je od předplatitelů vybíráno formou záloh ve výši oznámené ve Sbírce zákonů. Závěrečné vyúčtování se provádí po dodání kompletního ročníku na základě počtu skutečně vydaných částek (první záloha činí 1300,- Kč) - Vychází podle potřeby.

Distribuce: předplatné, jednotlivé částky na objednávku i za hotové - SEVT, a. s., Pod plynojemem 93, 180 00 Praha 8, telefon (02) 663 100 71, l. 154-159; drobný prodej v prodejnách SEVT, a. s., - Praha 5 - Smíchov, Elišky Peškové 14, tel. (02) 24 51 01 09 - Praha 4, Jihlavská 405, tel. (02) 692 82 87 - Karlovy Vary, Sokolovská 53, tel. (017) 460 72 - Brno, Česká 14, tel. (05) 422 139 62 - Ostrava, Dr. Šmerala 27, tel. (069) 22 63 42 a ve vybraných knihkupectvích. **Distribuční podmínky předplatného:** jednotlivé částky jsou expedovány předplatitelům neprodleně po dodání z tiskárny. Objednávky nového předplatného jsou vyřizovány do 15 dnů a pravidelné dodávky jsou zahajovány od nejbližší částky po ověření úhrady předplatného nebo jeho zálohy. Částky vyšlé v době od zaevidování předplatného do jeho úhrady jsou doposílány jednorázově. Změny adres a počtu odebíraných výtisků jsou prováděny do 15 dnů. Lhůta pro uplatnění reklamací je stanovena na 15 dnů od data rozeslání, po této lhůtě jsou reklamace vyřizovány jako běžné objednávky za úhradu. V písemném styku vždy uvádějte IČO (právnícká osoba), rodné číslo bez lomítka (fyzická osoba) a kmenové číslo předplatitele. **Podávání novinových zásilek** povoleno Ředitelstvím poštovní přepravy Praha č. j. 1173/93 ze dne 9. dubna 1993. Podávání novinových zásilek v Slovenskej republike povolene RPP Bratislava, pošta 12, č. j. 443/94 zo dňa 27. 11. 1994.